

**CONSILIUL NAȚIONAL DE ATESTARE A TITLURILOR,
DIPLOMELOR ȘI CERTIFICATELOR UNIVERSITARE**
NATIONAL COUNCIL FOR ATTESTATION OF
ACADEMIC TITLES, DIPLOMAS AND CERTIFICATES
(CNATDCU)

**RAPORTUL COMISIEI DE ABILITARE
REPORT OF THE HABILITATION COMMISSION**

din data de (date) 14 Iulie 2017

NUMELE și Prenumele candidatului (SURNAME and Forename of the candidate):
CĂLIN GABRIEL COSMA

Titlul tezei de abilitare / direcțiile principale de cercetare (Title of habilitation thesis / main research areas):

Transilvania, Maramureșul, Crișana și Banatul românesc în evul mediu timpuriu

Domeniul de studii universitare de doctorat (Field of doctoral studies):

Istorie

în care urmează să se confere calitatea de conducător de doctorat (future field of doctoral supervision)

Denumirea **Instituției Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat** (IOSUD) / **Instituției Organizatoare de Doctorat** (IOD) unde are loc susținerea publică a tezei de abilitare
(Name of the institution organizing doctoral studies (IOSUD), (IOD), where the public defense of the habilitation thesis takes place)

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Punctele tari ale tezei de abilitare (Strong points of the habilitation thesis):

1. **Revaluarea**, pe baza unor criterii înoioite și mult mai obiective, a tipologiei, cronologiei, apartenenței etno-culturale și a dispoziției geografice și numerice a materialelor arheologice specifice Evului Mediu timpuriu din vestul și nord-vestul României (Transilvania, Crișana, Maramureș, Banatul românesc) descoperite anterior și **ineditul** obiectivelor arheologice (mai ales, cimitire) și a artefactelor (în special, mobilier funerar) puse în circulație – așadar, **originalitatea „documentelor”**, rod al propriilor investigații de teren.
2. **Perspectiva înoitoare, avansarea unor interpretări personale și a unor concluzii istorice mult mai solide** asupra unor probleme controversate, puțin studiate sau neglijate în istoriografia și arheologia sfârșitului mileniul I din România, precum: **a**) centrele de putere avară și tipologia formelor de control („aul”-uri, „ordu”-uri”, control de la distanță, formațiuni gepidice intermediare etc.); **b**) elitele politice și simbolurile prestigiului social; **c**) raporturile politice (Chaganat avar – Imperiu carolingian; Imperiu carolingian – Tarat bulgar; Tarat bulgar – Moravia Mare) și interetnice (avari-gepizi; avari-slavi; moravi-maghiari; kabari-maghiari etc.) din vestul și nord-vestul României în a doua jumătate a mileniului I; **d**) evoluția istorică a spațiului respectiv în intervalul menționat: evenimente politico-militare; repere cronologice; raporturi de putere pe secvențe istorice; infirmarea dominației kabare asupra Crișanei în a doua jumătate a secolului IX și prima jumătate a secolului X; pătrunderea maghiară pe etape în regiunile vestice ale României, respectiv începând abia cu deceniile II sau III ale secolului al X-lea prin intermediul unor „suite militare”; întinderea teritorială mai redusă, anume doar spațiul dintre Crișul Repede, Someș și până pe cursul Erului, a „voievodatului” lui Menumorut din jurul anului 900 și originea etnică imposibil de stabilit a acestuia; **e**) creionarea mai clară a situației etnice a vestului și nord-vestului României în ultimele secole VII-X: mișcări de populație (avari, slavi, kabari, maghiari etc.); grupuri culturale (Grupul Gâmbaș; Grupul Mediaș; Grupul Blandiana A; Grupul Honfoglalas; grupul Bjelo-Brdo; grupul Kötlach; cultura Dridu/Balcano-Dunăreană); artefacte ale identității etnice; **f**) elemente de viață spirituală și religioasă: practici magico-religioase; rituri și ritualuri funerare specifice grupurilor etno-culturale; „mode” culturale etc. Prin urmare, candidatul are **rezultate științifice originale**, care reprezintă un progres semnificativ.

cativ față de cele anterioare, finalizate cu teza de doctorat, și care îl recomandă definitiv ca un specialist de valoare atât în plan național, cât și internațional.

3. **Direcțiile de cercetare**, subiectele și temele propuse pentru a fi aprofundate sunt fezabile, importante și necesare.

Punctele slabe ale tezei de abilitare (Weak points of the habilitation thesis):
Nu s-au semnalat puncte slabe.

Rezultatul votului / observații / concluziile comisiei de abilitare se motivează în continuare
(Voting result / observations / premises for the conclusions of the habilitation commission are as follows)
În cadrul dezbatelor, membrii comisiei de abilitare au analizat activitatea științifică și abilitățile de cercetare ale candidatului constatănd îndeplinirea condițiilor pentru acordarea abilitării în domeniul Istorie. Cu unanimitate de voturi, comisia a decis acordarea atestatului de abilitare domnului *Colin COSMIL*.
(a se continua pe verso – dacă este necesar) (continue overleaf if necessary)

COMISIA DE ABILITARE
HABILITATION COMMISSION

NUMELE și Prenumele
SURNAME and Forename

Semnătura
Signature

1. Prof. univ. dr. Nelu ZUGRAVU
2. Prof. univ. dr. Zeno-Karl PINTER
3. Prof. univ. dr. Toader NICOARĂ

Rugom

T. -

*Note: Prof. Zeno Pinter a multocnit
prin scrierea sa multime obiective de
oseletere și o voce puternică
altele.*

Rugom